

مصحف

مهدویت در روایات تفسیری
(جلد یک)

پژوهشگر:

مرتضی عبدی چاری

عبدی چاری، مرتضی، ۱۳۵۱-

معجم مهدویت در روایات تفسیری/ پژوهشگر: مرتضی عبدی چاری.

- تهران: اندیشه ظهور، ۱۳۹۰، ۴۴۴.

ج ۱: ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۳۱-۵۱-۴

ج ۲: ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۳۱-۵۱-۴

مشخصات ظاهری: ۲ ج

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق.-- احادیث

شناسه افزوده: مهدویت احادیث

رده بندی کنگره:

۱۳۹۰ م ۶ ۲۳۴/۴۳۴ BP

۲۹۷/۴۶۳

رده بندی دیویی:

۲۳۲۳۹۱۴

شماره کتابشناسی ملی ایران:

معجم مهدویت در روایات تفسیری

- نویسنده: مرتضی عبدی چاری

- ناشر: اندیشه ظهور

- چاپ و صحافی: مرکز فرهنگی مطهر

- ناظر فنی و صفحه‌آرایی: ز- فرضی

- نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۰

- لیتوگرافی: به آفرین

- تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

- قیمت: ۱۱۲۰۰۰ ریال

تلفن بخش: ۰۹۱۲۳۵۹۱۴۴۳ - ۶۶۴۰۶۴۷۷ - ۰۲۱

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۳۱-۵۱-۴

فهرست

۱ مقدمه

سوره حمد

۶ سبع من المائى و حضرت مهدى عليه السلام

سوره بقره

۱۳ ايمان به غيب، اقرار به قيام امام مهدى عليه السلام

۱۳ غيب

۱۶ غيب و امام مهدى عليه السلام

۱۷ رجعت و قيام حضرت مهدى عليه السلام از مصاديق غيب

۱۸ رجعت

۱۹ انتظار ظهور امام مهدى عليه السلام، ايمان به غيب

۲۳ امام مهدى عليه السلام آخرين كلمه از كلمات توبه حضرت آدم عليه السلام

۲۷ رجعت در امت‌هاى گذشته

۲۳ رجعت در امت‌هاى گذشته

۲۳ امام مهدى عليه السلام، ميراث‌دار حضرت موسى عليه السلام

۲۳ ميراث داري اتبيا و اوصيا

۳۸ پيشگويى وجود حضرت مهدى عليه السلام و عدد دوازده وجه مشترك بين نقباى بنى اسرائيل و ائمه عليهم السلام

۴۲ رجعت در امت‌هاى گذشته

۴۴ اقدامات حضرت مهدى عليه السلام؛ انتقام از قاتلان امام حسين عليه السلام

۴۶ انتقام

۴۷ اقدامات حضرت مهدى عليه السلام؛ رسوا نمودن دشمنان دين

۴۸ لقب حضرت مهدى عليه السلام، وجه الله

- ۹۲.....فراگیری توحید در عصر ظهور
- ۲۱۲ نفر تعداد یاران حضرت مهدی علیه السلام به تعداد مردان جنگ بدر و جمع شدن سریع آنها در مکه، بیعت کنندگان.....
- ۹۳.....جمع شدن یاران حضرت مهدی علیه السلام در مکه.....
- ۱۲۶.....نشانه‌های ظهور حضرت مهدی علیه السلام ترس، گرسنگی، کمی مال.....
- ۱۳۰.....نشانه‌های ظهور حضرت مهدی علیه السلام.....
- ۱۳۱.....نشانه‌ها و محل ظهور حضرت مهدی علیه السلام ترس، گرسنگی، کمی مال.....
- ۱۳۶.....جایگاه یاران حضرت مهدی علیه السلام و دشمنان ایشان.....
- ۱۳۸.....رجعت و رجعت کنندگان.....
- ۱۴۳.....بشارت به ظهور؛ چگونگی ظهور؛ محل ظهور.....
- ۱۴۵.....رجعت؛ رجعت در دنیا؛ معرفی آیات رجعت؛ پیروزی و انتقام از دشمن.....
- ۱۴۶.....رجعت در استعهای گذشته و قصه حضرت حزقیل علیه السلام و زنده شدن استخوان‌ها.....
- ۱۴۹.....رجعت در استعهای گذشته؛ زنده شدن در روز نوروز.....
- ۱۵۲.....امام راسخ در علم است و راسخن در علم و این راسخن تا روز قیامت باقی هستند.....
- ۱۶۳.....شباهت یاران طالوت با یاران حضرت مهدی علیه السلام؛ در چگونگی آزمایششان.....
- ۱۶۷.....پرچم‌های طاغوتی.....
- ۱۶۸.....شباهت حضرت مهدی علیه السلام با انبیاء علیهم السلام؛ شباهت به عزیر علیه السلام.....
- ۱۷۰.....شباهت به اتیای گذشته.....
- ۱۷۰.....شباهت به حضرت موسی علیه السلام.....
- ۱۷۱.....شباهت به حضرت داوود و خضر علیهم السلام.....
- ۱۷۱.....شباهت به حضرت صالح علیه السلام.....
- ۱۷۲.....شباهت به حضرت نوح علیه السلام.....
- ۱۷۲.....طولانی شدن غیبت و فراموشی یاد امام.....
- ۱۷۳.....توضیح روایت.....
- ۱۷۳.....امامت از ذریه امام حسین علیه السلام؛ امام مهدی علیه السلام یکی از هفت سنبه.....
- ۱۷۶.....فضیلت مؤمنین به معرفت امام مهدی علیه السلام.....
- ۱۷۷.....

سوره آل عمران

- ۱۸۱.....اسرار امام مهدی علیه السلام در حروف مقطعه.....

- ۱۸۳..... امام مهدی علیه السلام راسخ در علم
- ۱۸۵..... امام راسخ در علم؛ راسخین در علم و این راسخان تا روز قیامت باقی هستند
- ۱۸۷..... دین مهدی علیه السلام همان دین اسلام و این دین بر سایر ادیان غلبه پیدا می کند
- ۲۲۶..... دادخواهی امام حسین علیه السلام در زمان رجعت
- ۲۲۷..... امام مهدی علیه السلام بازمانده انبیا و اوصیا علیهم السلام
- ۲۲۸..... ظهور حضرت مهدی علیه السلام و وضعیت شیطان
- ۲۲۹..... میراث داری اولیاء و کاسه غذای امام مهدی علیه السلام در زمان غیبت
- ۲۳۱..... شباهت سخن گفتن حضرت عیسی در زمان تولد و در آخرالزمان
- ۲۳۲..... نزول عیسی علیه السلام و خبر از اقدامات ایشان
- ۲۳۵..... نزول عیسی علیه السلام
- ۲۴۰..... بشارت به ظهور و محل ظهور، حضرت مهدی علیه السلام
- ۲۴۴..... رجعت انبیا و اولیا علیهم السلام به جهت یاری امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۲۴۷..... «امیرالمؤمنین» لقب خاص امام علی و امام مهدی علیه السلام
- ۲۵۲..... رجعت و رجعت در دنیا
- اقدامات حضرت مهدی علیه السلام پس از ظهور؛ دعوت امام از تمامی صاحبان ادیان مختلف به اسلام؛
- ۲۵۴..... مجازات مخالفین
- ۲۵۵..... شهادتین؛ ذکر تمام مردم در روی زمین
- اقدامات حضرت مهدی علیه السلام پس از ظهور؛ تمام مردم در روی زمین ندای شهادتین سر می دهند و هیچ
- ۲۵۶..... دینی پذیرفتنی نیست مگر به شرط دادن جزیه
- ۲۵۶..... وقایع بعد از ظهور؛ رجعت دو تن از اصحاب کهف؛ فتح روم
- ۲۷۰..... اقدامات حضرت و باقی نماندن هیچ دینی پس از ظهور به غیر از اسلام
- ۲۷۱..... دین امام مهدی علیه السلام همان دین اسلام و غلبه آن بر سایر ادیان
- ۲۷۲..... نمره بیعت با امام مهدی علیه السلام؛ ایمن بودن از هر نوع گزند
- ۲۷۹..... ویژگی یاران امام مهدی علیه السلام
- ۲۸۰..... ملائکه یاری رسان در جنگ بدر یاران امام مهدی علیه السلام در آخرالزمان
- ۲۸۱..... ریاست دولت حق با امام مهدی علیه السلام است
- ۲۸۲..... آزمایش یاران امام مهدی علیه السلام

- ۲۸۵ نمره کسانی که به ظهور حضرت مهدی علیه السلام ایمان نداشته باشد.
- ۲۸۶ بازگشت افرادی که در راه خدا کشته شد در زمان رجعت.
- ۲۸۸ فرق مرگ و کشته شدن و بازگشت کشته شدگان در زمان رجعت برای چشیدن مرگ.
- ۲۹۲ امر ائمه علیهم السلام به مراقبت و انتظار حضرت مهدی علیه السلام.

سوره تساء

- ۳۰۳ فضیلت انتظار فرج.
- ۳۰۶ فرو رفتن لشکر سفیانی در سرزمین بیداء.
- ۳۰۷ ۱- خُشَفَ به بَیْئَاءَ.
- ۳۰۷ ۲- خروج سفیانی.
- ۳۰۹ امام مهدی علیه السلام یکی از اولی الامر و از نسل امام حسین علیه السلام.
- ۳۲۵ امام مهدی علیه السلام دوازدهمین امام.
- ۳۲۸ لولی امر ائمه علیهم السلام از اولاد ن علی علیه السلام و قاطعه علیه السلام تا روز قیامت.
- ۳۳۰ ائمه علیهم السلام از جمله امام مهدی علیه السلام مصلح آیه.
- ۳۳۶ امام مهدی علیه السلام مصلح (وَحَسَنَ أَوْلَیْكَ رَیْفًا).
- ۳۵۰ قیام حضرت مهدی علیه السلام تاویل اجل قریب در آیه (لَا تُخْزِنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِیْبٍ).
- ۳۵۳ اقدامات حضرت مهدی علیه السلام در پرداخت دیه شخص مسلمان و آزادی آنها.
- ۳۵۴ ادب در صدا زدن به حضرت مهدی علیه السلام با (إِنَّ السَّلَامَ عَلَیْكَ يَا بَعِیْتُ اللَّهِ).
- ۳۵۵ وقایع بعد از ظهور: تکامل عقول، آرامش، امنیت و صلح در جهان.
- ظهور حضرت مهدی علیه السلام و شباهت حضرت مهدی علیه السلام با عیسی مسیح علیه السلام در تن بازگشت عیسی مسیح علیه السلام.
- ۳۵۶ فرود آمدن حضرت عیسی علیه السلام تاویل آیه (وَأُولَئِكَ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِذَا تَبَايَعْتُمْ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ).
- ۳۶۵ نزول عیسی علیه السلام و ایمان مردم به او.
- ۳۵۶ ایمان مردم به عیسی علیه السلام در هنگام نزول و اقدام به قتل دجال.

سوره مائده

- ۳۷۰ روز قیام حضرت مهدی علیه السلام روز ناامیدی بنی امیه و دشمنان.

امام مهدی علیه السلام دوازدهمین از ائمه علیهم السلام و عدد دوازده وجه مشترک بین نقبای بنی اسرائیل و ائمه

- ۳۷۱ علیه السلام
- ۳۷۲ یاران امام مهدی علیه السلام از شهر نوبه
- ۳۷۳ قدرت ائمه علیهم السلام در زمان رجعت
- ۳۷۵ ندای آسمانی، انسان‌های مریض از درک آن عاجزند
- ۳۷۶ ندای آسمانی
- ۳۸۰ درجه یاران حضرت مهدی علیه السلام
- ۳۸۲ ظهور امام مهدی علیه السلام و میوه دادن دو درخت طلع و سدر
- ۳۸۵ ثمره کسانی که به ظهور حضرت مهدی علیه السلام ایمان نداشته باشد

سوره انعام

- ۳۸۹ خروج سفیانی نشانه حتمی
- ۳۹۰ ظهور امام مهدی علیه السلام و عذاب‌های حتمی
- ۳۹۲ علامات آخر الزمان عبارتند از: دابة الارض، دجال، نزول عیسی بن مریم و طلوع خورشید از مغرب
- ۳۹۴ معرفی سه آیه درباره بنی‌امیه و برخورد اباعبدالله علیه السلام با بنی‌امیه در زمان رجعت
- ۳۹۵ ظهور حضرت مهدی علیه السلام و نابودی رقاء اسایش تکذیب کنندگان ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام
- علائم قبل و هنگامه ظهور و عذاب‌های بالا و پایین عبارتند از: دجال، صیحه، خسف، اختلاف در دین، قتل و غارت
- ۳۹۹ دجال
- ۴۰۰ صیحه
- ۴۰۲ خسف
- ۴۰۳ محل سکونت حضرت مهدی علیه السلام یکی از دوازده عوالم
- ۴۰۵ درجه یاران حضرت مهدی علیه السلام
- علائم ظهور حضرت مهدی علیه السلام عبارتند از: نزول عیسی علیه السلام، اقامات حضرت عیسی علیه السلام، طلوع شمس از مغرب، خروج دابة الارض، دجال، استفاده نمودن از آیات برای فریب مردم می‌کند
- ۴۰۶ طلوع خورشید از محل غروبش
- ۴۱۰ علائم ظهور حضرت مهدی علیه السلام، دجال، نزول عیسی علیه السلام و اقامات آن حضرت
- ۴۱۳ نشانه‌های ظهور: طلوع خورشید از مغرب، خروج دابة الارض، دخان، عدم فایده ایمان، گناهکاران مُصرّ - ۴۱۴

- حکم ایمان در زمان ظهور ۴۱۵
- بشارت به ظهور امام مهدی عج و ثمره یاری و ایمان به حضرت ۴۲۵
- خاصیت وجود حجت در روی زمین و تبعات نبود حجت ۴۲۶
- بعثت پیامبر اکرم ص با پنج شمشیر، سه شمشیر همیشه کشیده که در زمان طلوع خورشید از مغرب؛ در غلاف شود ۴۳۰
- نشانه‌های آخرالزمان؛ طلوع خورشید و ماه از محل غروبشان ۴۳۴
- نشانه‌های آخرالزمان؛ طلوع خورشید از محل غروبش ۴۳۵
- نشانه‌های آخرالزمان؛ طلوع خورشید از محل غروبش، دجال، دابة الارض ۴۴۱
- ایمان آوردن در زمان نزول عیسی فایده‌ای ندارد ۴۴۲
- اقتضای حضرت مهدی عج بعد از قیام؛ قتل فرزندان قاتلین امام حسین علیه السلام که به عملکرد پدرانشان راضی بودند ۴۴۳

مقدمه

منبع نخستین و قابل اعتماد هر اندیشه دینی «قرآن مجید» است. زلال وحی، آبشار جاری آگاهی‌های شایسته‌ای است که هر دین‌باور حقیقت‌جویی می‌تواند و باید بدون هیچ دغدغه‌ای بر آن تکیه کند. این منبع نخستین براساس حدیث پیامبر ﷺ و آنان که او را هم‌سنگ قرآن و وحی الهی معرفی فرمود، همه آگاهی‌های دینی مورد نیاز بشر را در هر عصر و نسل به صورت روشن و آشکار در اختیار انسان می‌گذارد و او را از چهل به علم و از فرش به عرش می‌برد.

گر چه قرآن مجید خود به زبان مردم و برای آنان نازل گردیده است و ظواهر آن به دلایل مستقن و متعدد دارای حجیت و اعتبار است؛ اما به گفته احادیث، در پس پرده، این ظواهر قابل فهم، حقایقی پنهان قرار دارد که بطن قرآن نامیده می‌شود؛ حقایقی که پرده در پرده، و پنهان در پنهان است و کشف و فهم آن‌ها با فکر عادی انسان‌های معمولی و تنها با تکیه بر ظواهر و الفاظ قرآن کریم ممکن نیست. راه یافتن به این اقیانوس عظیم معارف قرآنی و برگرفتن از گوهرهای ناب موجود در آن، تنها با بهره‌مندی از سخنان خاندان وحی میسر و میسر است؛ آنان که از زلال وحی سیراب می‌شوند و از سلامت و عصمت فکر و اندیشه برخوردارند.

با وجود تلاش‌های فراوان برای محروم ساختن جامعه اسلامی از سیره و سخنان اهل بیت علیهم‌السلام، خوشبختانه آثار گران‌بها و ارجمندی از این سیره و سخنان هم‌اینک در دست داریم که بهره‌مندی از آن‌ها به منزله بهره‌مندی درست و شایسته از قرآن مجید هم تلقی می‌شود، چرا که بدون این آثار ارزشمند آموزه‌های وحیانی؛ قرآن؛ آن چنان که باید آشکار نمی‌شود و آن گونه که شایسته است مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

در حقیقت، رستگاری و سعادت‌مندی جامعه اسلامی و توفیق آن در پرواز به ملکوت ارزش‌های انسانی، به دو بال قرآن و حدیث به صورت توأم و همراه نیازمند است و آنان که یکی از این دو بال کارساز را از دیگری آگاهانه یا نا آگاهانه جدا می‌سازند، به واقع هر دو را از کار می‌اندازند و بر وحی الهی خط بطلان می‌کشند.

روایات تفسیری، همچون سایر روایات حاوی مجموعه معارف گران‌سنگی است با این تفاوت که در روایات تفسیری، معصوم قرآن صامت را به سخن می‌آورد و سرچشمه قرآنی سخن خود را نمایان و عیان می‌سازد، که این امر به معنای تجلی هم‌زمان قرآن و حدیث در این گونه روایات است. بخش عمده و قابل توجهی از معارف قرآنی - به ویژه آن معارف که برگرفته از بطون قرآن مجید است - از رهگذر حدیث به دست ما رسیده است و اگر این احادیث نبودند، این بخش از معارف غیرمذکور و ناپیدا در ظاهر و الفاظ قرآن کریم برای همیشه پنهان و مستور می‌ماند و هیچ‌کس را هرچند بهره‌مند و برخوردار از دانش سرشار، توان آن نبود که چیزی از آنها را بفهمد و با فهم عادی خود درک کند.

در میان روایات تفسیری لازم است توجه ویژه خود را به آن روایاتی معطوف کنیم که از غیب سخن می‌گویند. غیب به لحاظ ماهیت پوشیده و پنهان خود از مشاهده احساس انسان و تجربه ناپذیر بودنش، در بند دانش تجربی و حتی دانش عقلی در نمی‌آید. این امر را نباید به معنای علم و عقل ستیزی امور غیبی دانست بلکه باید به معنای علم و عقل‌گزینی این امور به حساب آورد در این صورت گزینی جز بهره‌مندی از گفتار غیب‌دانان برای کسب آگاهی‌های صحیح و قابل اعتماد در امور غیبی نیست. بر این اساس باور داریم که اگر نه همه مباحث مهدویت، دست کم بخش عمده‌ای از مباحث آن، از آن جهت که از مصادیق غیب و پنهان است جز با استعانت

از کتاب و سنت، قابل تبیین و کشف نیست و بهترین مددکار علاقمندان به فهم مهدویت راستین و دور از انحراف و کژی همان «روایات تفسیری» است که با ترکیب خاصی از قرآن و حدیث پدید آمده و سرشار از لطایف و ظرافت نابی است که باید سرچشمه اندیشه صحیح مهدویت قرار گیرد. متأسفانه باید اعتراف کنیم که ماهیت غیب‌گون مهدویت همچون سایر امور غیبی اعم از آن‌چه به گذشته‌های پنهان از اندیشه و تجربه بشر مربوط می‌شود و آن‌چه به آینده مستور از فکر و دانش او ارتباط می‌یابد زمینه ساز گمانه‌زنی‌های غیر قابل اعتماد و بستر جعل و تحریف فراوانی شده است. وادی احادیث مهدویت، وادی روشنی که چاه ضلالت آن از راه هدایتش همچون روز، روشن باشد نیست. همین امر سبب شده است تا لغزش گاه‌های فراوانی در این اندیشه وجود داشته باشد، لغزش گاه‌هایی که چه بسا برخاسته از حدیث و مستند تلقی و قلمداد می‌گردد، غافل از آن‌که این خاستگاه و مستند، از آن احادیثی نیست که برخوردار از ویژگی‌های حدیث قابل اعتماد باشد. این جاست که پالایش و پیرایش احادیث در حوزه مهدویت همچون سایر حوزه‌های معرفت دینی لازم و ضروری است؛ کاری که جز به دست عالمان فرهیخته و فرهیخته‌گان عالم امکان‌پذیر نیست.

بنابراین با تقدیم متواضعانه اثر حاضر، که بهترین ابشار جاری معارف مهدویت به برکت احادیث معصومان علیهم السلام است، البته این هشدار نیز تأکید می‌گردد که این اثر نیز مانند هر اثر روایی دیگر در شیعه و سنی نیازمند بررسی و نقد سندی و متنی بر اساس معیارهای مقبول است؛ کاری که از عهده کارشناسان آگاه به رجال و حدیث، و آشنا با مبانی قرآنی و سنت مسلم پیامبر و امامان معصوم علیهم السلام بر می‌آید.

بنابراین مهدی دوستان مهدویت پژوه را خاطر نشان می‌کنیم که شیعه هرگز در هیچ دوره زمانی قائل به صحت و سلامت کامل احادیث مجموعه آثار روایی خود نبوده است - بر خلاف آن‌چه در اهل سنت مشاهده می‌شود - که از درستی و راستی برخی مجموعه‌های روایی خود به طور کامل سخن می‌گویند - و احادیث مربوط به مهدویت نیز از این قانون و قاعده کلی مستثنا نیست، چه آن روایات که در لایه‌های احادیث، کتاب‌های جامع روایی، و یا کتاب‌های روایی فقهی مذکور است، و چه آن روایات که در تفاسیر روایی موجود است، و چه آن احادیثی که در کتاب‌های خاص مهدویت وجود دارد.

پذیرش بدون ایراد و اشکال این روایات نیازمند گذر هر حدیث از مراحل راستی‌آزمایی است که همان‌گونه که اشاره شد در دو بخش سند و متن باید انجام شود. خوشبختانه اهمیت خاص و فوق‌العاده اندیشه مهدویت موجب شده است که تا در همان قرن‌های نخستین شکل‌گیری روایی شیعه، مجموعه‌های روایی خاصی در موضوع مهدویت شکل‌گیری و احادیث باقی مانده از پیامبر و سایر معصومان علیهم السلام در آن‌ها گرد آید، این مجموعه‌ها به انضمام احادیث فراوان، اما پراکنده مهدویت که در تفاسیر روایی پیدا می‌شود و یا در سایر کتاب‌های حدیثی قابل جستجو است، ظرفیت مناسب و قابل توجهی را در اختیار پژوهشگران عرصه مهدویت قرار می‌دهد تا با تمسک به آن‌چه از قله رفیع وحی قرآنی و وحی غیر قرآنی سرچشمه می‌گیرد، اندیشه دینی مهدویت را به بهترین نحو ممکن و مطمئن‌ترین راه قابل اعتماد در اختیار علاقمندان معارف دینی قرار دهند. اما متأسفانه آن‌گونه که شایسته و بایسته است از این ظرفیت کارساز استفاده بهینه نشده و هنوز درصد قابل‌اعتنایی از احادیث مهدویت آن‌طور که باید مورد جستجو و کنکاش محققان قرار نگرفته است.

امید است اثر حاضر بتواند در حد خود، زمینه‌ساز برداشته شدن گام‌های علمی و پژوهشی مناسبی در عرصه مهدویت گردد و به این وسیله دل‌ها و فکرهای تشنه معارف ناب اسلامی تا حد مقبول سیراب شود.

ویژگی‌های آن‌چه در پیش رو دارید عبارت است از:

۱. تعداد آیات مورد استناد ۳۶۳ آیه و تعداد سوره‌ها ۹۱ سوره است.

۲. تعداد روایات با حذف تکرار ۵۷۸ روایت و تکراری ۳۰۷ روایت که روی هم ۸۸۵ روایت می‌شود.
 ۳. در این اثر تمام روایات که تفسیر کننده آیات مربوط به مهدویت، آورده شده است و نقل این روایات دلیل بر درستی روایات از نظر متن، سند و دلالت نیست.
 ۴. هر آنچه در داخل علامت کروشه [] آمده است نوشتار نویسنده بوده و در صورت مشاهده در متن روایت؛ به این معنا است که این کلمه دارای وجه و صورت دیگری است.
 ۵. بیش از ۹۵ درصد روایات اعراب گذاری شده است.
 ۶. از ویژگی مهم این کتاب ترجمه تمام روایات است که سعی شده است به صورت صحیح و روان صورت گیرد. البته از کتب معتبر در ترجمه هم استفاده شده است.
 ۷. بعضی از واژگان کلیدی مباحث مهدویت توضیح مختصری داده شده است.
 ۸. نمایه ابتدایی نمایه اشاره‌ای می‌باشد، یعنی با دیدن نمایه در اول حدیث به دلالت پی برده می‌شود.
 ۹. منابع متنوع از قرن دوم تا قرن دوازدهم همراه با سلسله سندی که به امام معصوم علیه السلام می‌رسد، ویژگی دیگر این کتاب است که راه‌گشای خوبی برای محققان و پژوهشگران است.
 ۱۰. در قسمت منابع، در صورتی که منابع هماهنگ با منبع اصلی باشد؛ سلسله راویان ذکر نشده است و به بیان آدرس جلد و صفحه اکتفا شده لذا هر منبعی که سلسله سند نداشته باشد دلالت دارد به این که این منبع با مصدرش بدون هیچ کم و کاستی، یکسان است.
- نمونه این کتاب در کتابخانه‌ها به چشم می‌خورد مانند: «*الحجة فی ما نزل فی القائم الحجة* علیه السلام» اثر سید هاشم بحرانی، جلد هفتم از کتاب «*معجم احادیث امام مهدی* علیه السلام» اثر علی کورانی و جمعی از محققین که به زبان عربی است و «*الامام مهدی* علیه السلام فی القرآن السنة» اثر سعید ابوالمعاش و... است که محققین محترم با مطالعه این کتاب به تفاوت‌های بسیار زیاد و ویژه آن دست پیدا خواهند کرد.
- در پایان بر خود لازم می‌دانم که از دوستان و همکارانی که مرا در اجرای این کتاب کمک و ایده فکری نموده‌اند تشکر و قدردانی نمایم؛ از جمله حجج اسلام آقایان: دکتر حیدرعلی رستمی، حسین حجامی، محمود ابازری و محمود ملکی‌راد و سعید نصیری. درود و سلامی می‌فرستم به روح همکار خویم شهید داوود دهداری علیه السلام و پسر عموی شهید نورالدین عبدالله نیا علیه السلام که حق زیادی بر گردن بنده دارند.

این اثر حاصل چهار سال تلاش‌ها شبانه‌روزی نگارنده است که انشاء الله مورد استفاده همه محققان و پژوهشگران در عرصه امام مهدی عج و قرآن پژوهی و نیز مورد رضایت حضرت بقیه الله اعظم قرار گیرد و ذخیره‌ای برای روز جزا که **(يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَ لَا بَنُونَ؛ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ)** باشد.

و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

شنبه ۲۸ رجب ۱۴۳۰ / ۳۰ تیر ۱۳۸۸

مرتضی عیدی جاری

www.ketab.ir